

PLAN ANUAL DE RECICLAXE E MEDIOAMBIENTE

**CEIP PLURILINGÜE VICENTE OTERO
VALCÁRCEL
CURSO 2023 – 2024**

ÍNDICE

1. INTRODUCCIÓN E XUSTIFICACIÓN	2
2. OBXECTIVOS XERAIS E LIÑAS DE ACTUACIÓN	3
3. DIAGNOSE INICIAL	4
4. RECURSOS MATERIAIS	4
5. RECURSOS PERSOAIS	5
6. ORGANIZACIÓN DA XESTIÓN DE RESIDUOS	6
7. AVALIACIÓN	7

1. INTRODUCCIÓN E XUSTIFICACIÓN

A Organización das Nacións Unidas fixo recentemente un chamamento á acción global para rematar coa pobreza, protexer o planeta e garantir que todas as persoas gocen de paz e prosperidade.

A escola non é allea a esta realidade, nin ás necesidades de preservar o planeta, e é por iso que dende o centro xurde a necesidade de crear este plan de reciclaxe e medio ambiente, a implantar no curso 2023-2024.

Así o apoia a *Lei Orgánica 3/2020, de 29 de decembro, pola que se modifica a Lei 2/2006, de 3 de maio, de Educación, LOMLOE*, que sinala no seu preámbulo que os centros deben converterse en lugares de custodia e coidado do medio ambiente. Para tal fin, encoméndanos promover unha cultura de sustentabilidade ambiental, cooperación social, que fomente a reciclaxe o es espazos verdes.

Entre os fins que persegue o noso sistema educativo, dita lei recolle "... a adquisición valores que propicien o respecto cara aos seres vivos e os dereitos dos animais e o medio ambiente, en particular ao valor dos espazos forestais e o desenvolvemento sostible"

No noso centro conviven as etapas de Educación Infantil e Educación Primaria. Os seus principais referentes legais tamén inciden nestas necesidades:

Por unha banda, o *Decreto 150/2022, do 8 de setembro, polo que se establece a ordenación e o currículo da educación infantil na Comunidade Autónoma de Galicia*, recolle entre outras liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe "*a sensibilidade cara ao medio ambiente e a necesidade de actuar para preservalo fomentando o coidado e a mellora da contorna mediante a integración de hábitos de vida sans e sustentables*". Así mesmo incide de xeito especial neste eido no tratamento da área de Descubrimento e exploración da contorna.

Doutra banda, o *Decreto 155/2022, do 15 de setembro, polo que se establecen a ordenación e o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia*, ten entre os seus principios pedagóxicos a promoción en tódalas áreas da educación para o consumo responsable e o desenvolvemento sustentable. Dito currículo incide ao longo das diferentes áreas na reciclaxe, consumo responsable, coidado do medio ambiente e o desenvolvemento sustentable en xeral, tendo un tratamento importante na área de Ciencias da Natureza e Ciencias Sociais.

Finalmente, destacar que dende este plan se quere facer unha contribución aos Obxectivos de Desenvolvemento Sostible da Axenda 2030, sendo manifesta a contribución aos

obxectivos número 12 – produción e consumo responsables, 13 – acción polo clima, 14 – vida submariña e 15 – vida de ecosistemas terrestres.

2. OBXECTIVOS XERAIS E LIÑAS DE ACTUACIÓN

Neste primeiro ano preténdese como obxectivo principal implantar unha cultura de reciclaxe e desenvolvemento sostible no centro, creando conciencia na comunidade educativa.

Os obxectivos xerais que se perseguen no centro son:

- Concienciar e sensibilizar á totalidade da comunidade educativa acerca da situación medioambiental do planeta.
- Fomentar o interese da comunidade educativa polo coidado e mellora do entorno.
- Desenvolver no alumnado a capacidade de aprender sobre o medio que os rodea.
- Ampliar os seus coñecementos ecolóxicos acerca da reciclaxe, o uso responsable da auga e enerxía e o coñecemento dos recursos naturais.

En concreto, neste primeiro curso tomaranse como referente as seguintes liñas de actuación:

- Instaurar un sistema de recollida selectiva de residuos eficaz, na liña das correntes actuais de tratamento de residuos.
- Facilitar que este sistema perdure no tempo.
- Reducir a cultura de usar e tirar, concienciando especialmente no mal aproveitamento do material escolar.
- Reducir o uso de plásticos na escola e na vida diaria.
- Promover a horta escolar como unha actividade sostible e de contacto coa natureza.
- Participar en actividades de repoboación, que contribúan a recuperar espazos forestais da nosa contorna, no marco da aprendizaxe por servizo.
- Participar en actividades de recollida de lixo en espazos próximos ao centro, tamén coma actividade de aprendizaxe por servizo.
- Organizar actividades de conmemoración do Día Mundial da Saúde (7 de abril) e o Día Mundial do Medio Ambiente (5 de xuño)
- Difundir entre a comunidade educativa actividades formativas e exemplos de boas prácticas en materia de coidado do medio ambiente.
- Ofrecer asesoramento a toda a comunidade educativa.

3. DIAGNOSE INICIAL

O centro conta cuns 440 alumnos e alumnas, máis de 40 profesionais docentes, 2 persoas coidadoras, 2 persoas de administración e servizos, o equipo de cociña conformado por 5 persoas, as persoas colaboradoras de comedor e as 4 persoas do equipo de limpeza.

Á hora de comezar este plan, cóntase cos seguintes recursos:

- Recursos existentes: hai grande variedade de papeleiras de uso xeral, a excepción de un caixón que serve como depósito de papel e un contedor de pilas cuxa localización pasa inadvertida. No anterior curso, durante un trimestre funcionaron unhas patrullas ecolóxicas que foron dotadas de algúns materiais para contribuír a ter un patio máis limpo.
- Xestión dos residuos: as papeleiras son baleiradas polo persoal de limpeza que non realiza separación dos residuos. Só se fai unha correcta separación de residuos na cociña coa materia orgánica e en ocasión do papel e cartón.
- Colectores externos: hai dous colectores xerais e dous de orgánico.

En canto aos recursos materiais existentes pódese concluír que hai un bo punto de partida, pero a xestión é manifestamente mellorable, así como a necesidade de novos colectores para desenvolver correctamente o programa de separación de residuos.

En canto a outros aspectos que se pretende acadar, detéctase a necesidade de informar e concienciar sobre o consumo xeral e do material escolar en particular, na redución do uso de plásticos, o uso responsable da auga e enerxía, o coidado da contorna, a horta e a difusión de boas prácticas.

4. RECURSOS MATERIAIS

Para levar a cabo este plan, precisarase dos seguintes recursos materiais:

- Colectores de gran tamaño para depositar papel e cartón, envases e restos orgánicos.
- Instalación creada para depositar os residuos que xeramos co material escolar e que permita ver a evolución ao longo do curso.
- Pequenos colectores para zonas de gran xeración de residuos e os "mini puntos limpos".
- Papeleiras e caixas en número suficiente, que permitan separar en cada aula e espazo do centro os residuos.
- Carros e equipamento (luvas, distintivos, pinzas...) para as patrullas ecolóxicas e persoas colaboradoras na xestión.

- Materiais de refugallo que se poidan aproveitar para a elaboración de pequenas macetas.
- Bancais e mesas de cultivo, así como ferramentas para o coidado das plantas.
- Aqueles achegados polas TIC que poidan contribuír á difusión das boas prácticas.

5. RECURSOS PERSOAIS

- Persoas responsables

As persoas responsables serán os membros do Equipo de Reciclaxe e Medio Ambiente (ou as persoas que os substitúan no seu defecto). Este equipo está conformado por dúas mestras de Educación Infantil, dous mestres de Educación Primaria, un mestre especialista en Educación Física e unha mestra especialista en Lingua Estranxeira.

A persoa coordinadora traballará en estreita relación e coordinación co equipo directivo, co gallo de imprimir un maior carácter global ao proxecto.

Entre as súas funcións, están a de velar polo correcto funcionamento do plan, corrixir as posibles deficiencias e incidencias, difundir as boas prácticas, dinamizar as actividades de repoboación e horta escolar e asesorar ao resto da comunidade educativa.

- Alumnado colaborador

O alumnado do centro (a excepción do segundo ciclo de Educación Primaria) colaborará nas labores de recolecta e separación de residuos. Ademais tamén velarán polo correcto uso da auga e a enerxía. Formarán equipos de traballo compostos por unha combinación de alumnado do terceiro ciclo de Educación Primaria con alumnado de Educación Infantil ou o primeiro ciclo de Educación Primaria.

Desenvolverán a súa labor despois do recreo, nos días sinalados.

- Patrullas ecolóxicas

Estarán integradas por o alumnado do segundo ciclo de Educación Primaria. Estas patrullas estarán integradas polas persoas voluntarias que queiran participar. As quendas xestionaranse de modo coordinado co Equipo de Convivencia e Benestar.

Desenvolverán a súa labor durante os recreos. As súas funcións son as de vixiar o bo uso de luz e auga no centro; informar e implicar ao resto da comunidade educativa no respecto ao medio ambiente, separación de residuos e reciclaxe; propoñer melloras e vixiar que non se tiren restos ao chan.

- **Persoal de limpeza**

Coa execución deste plan, preténdese liberar de carga de traballo ao persoal de limpeza. Explicaráselles o novo sistema de xestión de residuos e o seu novo papel, que será importante á hora de detectar posibles incidencias e colaborar na xestión dos residuos. Buscarase así mesmo o seu compromiso medioambiental co uso de produtos máis respectuosos co medio ambiente e o axeitado uso da enerxía e auga.

- **Claustro**

Todas as persoas do claustro serán asesoradas no novo sistema de xestión dos residuos así como asesoráraselles en todas e cantas outras actividades se desenvolvan dende o equipo de Reciclaxe e Medio Ambiente.

6. ORGANIZACIÓN DA XESTIÓN DE RESIDUOS

- **Envases**

A recollida realizarase os xoves á volta do recreo do seguinte xeito:

- 2 alumnos/as de un dos sextos acompañados cada un de 1 alumno de 3 anos recollerán os envases da planta baixa. O equipo 1 fará o corredor de infantil de 3 e 5 anos, e o equipo 2 o corredor de infantil de 4 anos, psicomotricidade, AL desa planta, dirección e relixión.
- 2 alumnos/as de outro dos sextos acompañados cada un de 1 alumno de 4 anos recollerán os envases do primeiro andar. O equipo 1 fará as aulas de terceiro e cuarto dese andar xunto co Espazo Maker, e o equipo 2 fará as aulas de primeiro, segundo, AL, PT e polos creativos.
- 2 alumnos do sexto restante acompañados cada un de 1 alumno de 5 anos farán a recollida no segundo andar. O equipo 1 fará o corredor de sexto e quinto C e a biblioteca, e o equipo 2 fará o corredor dos restantes quintos, terceiro C, música.

Depositáranse nos "mini puntos limpos" de cada un dos andares.

- **Papel e cartón**

A recollida realizarase os venres á volta do recreo do seguinte xeito:

- 2 alumnos/as de quinto A acompañados cada un de 1 alumno (1 de primeiro A e outro de segundo A) recollerán o papel da planta baixa. O equipo 1 fará

o corredor de infantil de 3 e 5 anos, e o equipo 2 o corredor de infantil de 4 anos, psicomotricidade, AL desa planta, dirección e relixión.

- 2 alumnos/as de quinto B acompañados cada un de 1 alumno (1 de primeiro B e outro de segundo B) o papel do primeiro andar. O equipo 1 fará as aulas de terceiro e cuarto dese andar xunto co Espazo Maker, e o equipo 2 fará as aulas de primeiro, segundo, AL, PT e polos creativos.
- 2 alumnos de quinto C acompañados cada un de 1 alumno (1 de primeiro C e outro de segundo C) farán a recollida no segundo andar. O equipo 1 fará o corredor de sexto e quinto C e a biblioteca, e o equipo 2 fará o corredor dos restantes quintos, terceiro C e música.

Depositáranse nos “mini puntos limpos” de cada un dos andares.

- **Patrullas ecolóxicas**

Organizaranse dúas patrullas ecolóxicas para cada recreo, compostas por dous alumnos/as do segundo ciclo de Educación Primaria. Percorreran o patio realizando as funcións encomendadas. Irán provistas de chalecos verdes, carriño de xestión de residuos e luvas. Ao rematar a súa labor depositarán os residuos no colector correspondente e deixarán o material preparado para futuras accións.

- **Restos orgánicos e material escolar**

Esta recollida será guiada dende a aula cando esta o considere convinte, debido as peculiaridades de cada unha delas. Os colectores de materia orgánica e a instalación de material escolar estarán situados na primeira planta.

7. AVALIACIÓN

Para avaliar a correcta implantación deste plan, realizarase un seguimento continuo do mesmo, facendo cando menos unha valoración trimestral e unha memoria ao final do curso. Valoraranse posibles deficiencias e carencias, proporanse actuacións de mellora, acordos e novas accións de sensibilización ou formación que sexan precisas.

Para facilitar a valoración propónse a seguinte táboa:

	Sempre	Ás veces	Nunca
Envases			
Deposítanse no lugar correcto?			
Fano as persoas designadas para elo?			

Observacións:			
Papel e cartón			
Deposítase no lugar correcto?			
Fano as persoas designadas para elo?			
Observacións:			
Materia orgánica			
Deposítase no lugar correcto?			
Fano as persoas designadas para elo?			
Observacións:			
Material escolar			
Deposítase no lugar correcto?			
Fano as persoas designadas para elo?			
Observacións:			
Aulas			
Hai papeleiras suficientes?			
Úsanse axeitadamente?			
Observacións:			
Corredores			
Hai papeleiras suficientes?			
Úsanse axeitadamente?			
Observacións:			
Despachos			

Hai papeleiras suficientes?			
Úsanse axeitadamente?			
Observacións:			
Patio			
Hai papeleiras suficientes?			
Úsanse axeitadamente?			
Observacións:			
Pavillón			
Hai papeleiras suficientes?			
Úsanse axeitadamente?			
Observacións:			
Biblioteca e Polos Creativos			
Hai papeleiras suficientes?			
Úsanse axeitadamente?			
Observacións:			

	Si	Ás veces	Non
O baleirado nos colectores faise axeitadamente?			
O sistema de reciclaxe funciona ben a nivel xeral?			
O sistema de reciclaxe é doado de levar a cabo para a comunidade educativa?			
O plan contribúe a concienciar sobre o aproveitamento do material escolar?			
O plan contribúe á redución do uso de plásticos?			
Obsérvanse melloras na xestión enerxética?			
Obsérvanse melloras na xestión da auga?			

As actividades de repoboación teñen boa acollida?			
As actividades de horta escolar teñen boa acollida?			
Ofértanse actividades formativas interesantes ao profesorado?			
Difúndense exemplos de boas prácticas entre a comunidade educativa?			
Préstase un asesoramento axeitado á comunidade educativa?			
Observacións:			

	1	2	3	4	5
Motivación das persoas voluntarias					
Traballo en equipo					
Aceptación do plan por parte da comunidade educativa					